

Xông Đất Đầu Năm

Trang Y Hạ

Cha tôi là một người am tường "*Chữ Nho*". Ông không thu nhận học trò mặc dù có vài người dẫn con tới xin học nhưng cha tôi từ chối với lý do rằng: "Ờ đời phải biết thức thời. Chữ nho bây giờ đã lỗi thời, phải nhường lại cho chữ quốc ngữ [*mẫu tự La-Tinh*]. Cha tôi từ chối người ngoài, người trong nhà thì cha tôi nhận tôi làm học trò. Tôi là người học trò duy nhất học chữ Tàu của ông. Học chữ Tàu rất khó. Cha tôi chỉ dạy tôi cách viết: Nét ngang, nét sổ [đọc]. Có nhiều chữ Tàu rậm rạp tới hơn ba mươi nét, nên khó nhớ, khó viết. Học trước quên sau. Tôi bị cha tôi "mắng mỏ" hoài cũng bởi cái tội ham chơi.

Gia đình ông bà Tâm là người hàng xóm của gia đình tôi. Tuổi đời của ông và bà cũng ngang ngang tuổi của cha mẹ tôi. Hai ông bà mù chữ. Ông Tâm vai u thịt bắp quanh năm lộn với ruộng rẫy. Bà Tâm ở nhà trông con và làm việc nhẹ trong vườn. Bà nghiện rượu và rất mê tín... Ông Tâm có một người con trai lớn hơn tôi. Anh ta to con nhưng ngổ nghịch... Khi tôi còn đi học thì anh ta đã nhập ngũ vô đơn vị "Biệt Chính Đoàn". Mỗi lần anh ta về thăm nhà, tôi nhìn thái độ của anh ta rất hách dịch... Có một lần anh ta nói lời xúc phạm tới cha tôi... Cha tôi cười mà nói với anh ta rằng:

- Anh bây giờ là người ở trong hàng ngũ của chính phủ... Anh xúc phạm dân chúng là anh đã đẩy người dân về với phe địch...

Những lần sau anh ta về thăm nhà, anh ta không bao giờ ghé thăm cha tôi. Có lần anh hỏi tôi: - Tới tuổi nhập ngũ, mày đi lính gì?

Tôi trả lời anh ta rằng:

- Tôi phải lo học để lấy bằng Tú tài...!

Ảnh dư biết đậu tú tài là thuộc "Tài nguyên sĩ quan". Từ đó trong những lần về thăm nhà dù không qua nhà tôi. Nhưng tôi thấy ảnh hòa nhã không hách dịch như trước nữa.

Ông Tâm tuy không biết chữ nhưng là bạn hàng xóm với cha tôi. Hai người - lúc rỗi rảnh cũng thường cụng ly... Ông Tâm có tánh hay nổi [khoe] và ganh tỵ... Cha tôi biết ý nên không muốn va chạm. Có điều lạ là gia đình ông tâm thường hay qua nhà tôi ... Mỗi độ xuân về ông nhờ cha tôi viết cho ông một đôi liễn. Dĩ nhiên là cha tôi viết chữ Tàu. Cha tôi viết sao thì ông ta đem về treo chứ có biết ý nghĩa ra sao đâu. Tôi nhớ, năm đó tôi vừa học xong tiểu học, lúc này trình độ chữ Tàu của tôi cũng khá khá.... Một bữa tôi qua nhà rủ con Mến - con gái thứ ba của ông bà Tâm đi ra sông xem người ta thuốc cá. Ông Tâm hỏi tôi rằng:

- Cha mày là nhà nho, vậy mày có đọc được hai câu liễn kia không? Hay cũng là... cha làm thầy con bán sách!

Tôi hơi tự ái:

- Dạ! Con đọc được...

Ông Tâm hí hửng...!

- Vậy thì mày đọc cho tau nghe thử.

Tôi nghĩ thầm: "Ông không biết chữ thì tôi có đọc ông cũng nghe như vịt nghe sấm thôi". Tôi đọc:

- Câu bên trái có nghĩa là: [Mơ gì được nấy, ước nhiều được nhiều]. Câu bên phải có nghĩa là: [Thương lục bình trôi, sẽ vin cành trúc]. Tôi thấy đầu ông ta gật... gật... Ông rút cây tăm xỉa răng ra khỏi miệng, lấy tay vuốt... vuốt... vài lần, rồi ông ta bỏ cây tăm xỉa răng trở lại trong bình... Chuyện xỉa răng xong rồi "tái sử dụng" cây tăm - có thể nói - đối với ông là bình thường, nhưng với tôi thì... quá mất vệ sinh. Kể từ đó mỗi khi tới nhà ai tôi không bao giờ dám đụng tới cây tăm.

Hôm sau - trong bữa cơm tôi kể lại chuyện tôi dịch lụi hai câu liễn... Mẹ tôi ôm bụng cười ngặt... Còn cha tôi thì trợn mắt nhìn tôi nói:

- Mới học lõm bõm mấy chữ mà đã xạo xự rồi...

Tôi chống chế:

- Tại ông nói cha làm thầy con bán sách.

Ngoài mặt cha tôi la rầy tôi là vậy, nhưng tôi cảm nhận cha tôi cũng khoái cái "ba-lém" của tôi.

Năm tôi được mười một tuổi, vóc dáng của tôi cao lớn dềnh dàng... Bà Tâm qua nói với cha mẹ tôi như sau:

- Thằng con anh chị sinh năm Sửu, mạng phích lịch hỏa - rất hợp với tuổi tôi... Vậy xin anh chị cho nó sáng mồng một chạy qua nhà tôi xông đất dùm... Tôi sẽ may cho cháu một bộ quần áo mới!...

Cha mẹ tôi nể tình hàng xóm nên đồng ý liền... Có mất mát gì đâu nà, mà lại còn được một bộ quần áo mới để mặc. Bà lấy số đo của tôi. Quả nhiên, hai hôm sau bà Tâm đem qua một bộ quần áo bà ba may bằng vải

Mỹ-Á đen láng bóng... Vậy là cứ đều đều mỗi năm tôi có một bộ quần áo mới. Và, sáng mùng một Tết tôi sốt sáng chạy sang nhà bà Tâm xông đất, chúc Tết! [mấy câu chúc tết mẹ tôi dạy...]. Bà Tâm mừng lắm bà cho tôi bánh kẹo và một phong bì "lì-xì" ...!

Tôi lên tỉnh học Trung Học... Tháng hè tôi mới về nhà. Về nhà là tôi chạy qua nhà bà Tâm... chủ yếu là tìm con Mến, rủ nó ra bến sông... Con Mến tuổi Dần, nhỏ hơn tôi một tuổi. Con Mến học xong tiểu học rồi nghỉ học luôn. Người ta nói: "*Con gái tuổi Dần làm ăn lận đận*". Vì mê tín, nên ông bà Tâm làm khai sinh cho con Mến lên tuổi Sửu và đổi tên Mến thành tên Yến. Chị của Mến, trước tên Chí giờ cũng thay tên mới là: Anh. Em của Mến tên Một cũng đổi thành tên mới là: Mai. Anh trai đầu của Mến [đi lính] tên cũ là Sắc nay cũng đổi ra tên Sắt... Tôi đi học xa nên không hiểu chuyện ở quê nhà thay đổi ra sao... Chuyện "Xông Đất" của tôi có đem lại sự may mắn cho nhà bà Tâm hay không tôi cũng không hề hay biết.

Một hôm trong bữa cơm, tôi nghe cha tôi dặn mẹ tôi:

- Mỗi tháng bà mua mười hộp sữa Ông-Thọ đem qua giúp chị Tâm nuôi con gái của con Anh... Tôi nghiệp đưa bé mới sinh ra chưa thấy mặt mẹ thì mẹ đã chết...!

Thì ra chị Chí sinh khó và qua đời, Nhà Thương chỉ cứu được đứa con. Chị Chí lấy chồng năm mười tám tuổi. Chồng của chị là anh Nghĩa. Trung sĩ nhất "Địa Phương Quân". Tôi cho chị, chị chết ở cái tuổi mới... hai mươi! Chị Chí chết. Tôi chợt nhớ tới câu văn ghi trên trang đầu cuốn sách của anh bạn: "*Lạy trời cho tuổi trẻ chóng tàn và những người con gái chết lúc tuổi còn xuân xanh*". Chết lúc tuổi còn xuân xanh ư? Chết trẻ, chắc sẽ được nhiều người thương tiếc, tiễn đưa với hàng nghìn giọt nước mắt!... Tôi lại nghe mẹ tôi than thở:

- Chị Tâm mới bị cháy cái nhà bếp, bây giờ ... mất con, lại còn phải nuôi cháu ngoại...!
Nguyên do cháy cái nhà bếp là do bà Tâm nghiện rượu. Bữa đó bà uống hơi nhiều, ngủ quên không tắt bếp lửa... lửa cháy lan qua vách nứa thui rụi căn nhà bếp. May mà bà con hàng xóm nhau cứu được cái nhà chính. Bà con hàng xóm lại xúm nhau góp tranh tre giúp gia đình bà làm lại căn nhà bếp. May là bà Tâm không bị chết vì lửa.

Mẹ tôi quay qua nhìn tôi rồi cười, nói:

- Anh xông đất kiểu gì mà nhà bà Tâm gặp toàn chuyện không may hoài vậy...?

Cha tôi bình tôi:

- "*Phước bất trùng lai, họa vô đơn chí*". Đâu có liên can gì tới chuyện xông đất... hoặc là "*Hoa phúc vô môn, do nhân tự triệu*". Thiện ác đều do tâm mà ra. **Tâm thành thật sẽ gặp lành. Tâm địa độc ác ắt sẽ bị trời phạt**... Tết này thế nào bà Tâm cũng qua nhờ thằng con mình nữa...

Cha tôi nói đúng! Ngày hai mươi ba tháng chạp, bà Tâm đem qua cho tôi - Thay vì bộ quần áo bằng vải Mỹ-Á như mọi năm, bây giờ là một cái nón "phốt" bằng nỉ màu nâu rất đẹp! Tôi thích lắm! Cha mẹ tôi thấy cái nón nỉ đất tiền nên từ chối không dám nhận. Hai bên nhường qua nhường lại... Cuối cùng bà Tâm buồn lòng bà gục đầu khóc ... Mẹ tôi bổi rối... rồi cũng khóc theo! Cha tôi biểu tôi đi mài mực... Ông viết hai câu liễn thiệt hay, chữ thiệt đẹp, giấy cũng đẹp... rồi sai tôi đem qua tặng bên gia đình Ông Bà Tâm, mà phải tự tôi treo lên... Tôi chuẩn bị đi thi bất ngờ cha tôi gõ vô đầu tôi một cái đầu đinh...! Tôi cần nhằn:

- Tại sao cha đánh con đau quá vậy...?!

Cha tôi nói:

- ... Được cái nón nỉ mới toanh! Đừng có mà "Dịch lụy, dịch xạo xự" nữa nghe chưa?

Tôi đưa tay - Xoa... xoa... chỗ đau trên đầu. Miệng cười méo xệch...!

o0o

Tết năm một chín sáu mươi tám [1968 - Mậu Thân]. Thời gian này tôi đã được hơn một tuổi lính. Tôi nghe cấp trên cho biết: "*Cộng Quân đề nghị hưu chiến bảy ngày để cho đồng bào đón Giao thừa; mừng xuân mới - đi Chùa, đi Nhà Thờ...!*". Bọn lính chúng tôi mừng rơn...! Nhưng chưa biết - ai được về nhà ăn tết cùng gia đình, ai ở lại đơn vị? Quà Xuân do đồng bào quyên tặng cho "*Cây Mùa Xuân Chiến Sĩ*". Người lính đóng quân nơi tiền đồn cũng đã nhận... Tôi có tên trong danh sách về nhà....!

Tôi về nhà đúng vào ngày hai mươi tám tháng chạp. Gia đình của tôi rất mừng. Gia đình ông bà Tâm hay tin cũng chạy qua thăm hỏi...! Bà Tâm vỗ vai tôi nói:

- Sáng mùng một, cháu nhớ qua xông đất nhà bà nha con!

Nàng Mến [Yến] thì nói:

- Mày mặc đồ lính xông đất nhà tao nha!

Tôi sực nhớ lúc tôi còn đang thụ huấn ở quân trường... Nàng Mến viết thư cho tôi vồn vện có bốn chữ: "*Tao đéch nhớ mày!*". Nàng bỏ vô một cái bì thư nhỏ dán kỹ gửi chung trong bì thư của mẹ tôi. Là bạn hàng xóm chứ chẳng phải "*Thanh mai trúc mã*". Dù có nhớ, nhưng không phải là nhớ theo kiểu rung động bằng tình yêu... Năm sau nàng Mến có chồng, chồng của nàng là một ông thầy bốn "xuất tu". Anh ta đáng người cao lớn như tôi nhưng đẹp trai hơn tôi... Nàng cũng "đéch" có mời tôi dự đám cưới của nàng. Nàng mấn đê, quốc đê một hơi hơn bốn đứa con. Sau này, khi gặp lại nhau nàng hỏi:

- Sao mà mày không chịu lấy vợ vậy hử? Mày là một... [Thằng Đại Ngu]. Nói xong, nàng Mến cười hết ga như muốn tung cả nút áo...!

Đón Giao Thừa, chỉ có tôi và cha mẹ tôi. Tôi đốt một dây pháo như mọi năm để mừng năm mới...! Tôi khui chai rượu: Johnnie Walker Black Label. Cha tôi cũng khui chai rượu mít - do chính ông ngâm. Gia đình quây quần nói chuyện vui vẻ. Khoảng gần hai giờ sáng tôi thấy máy bay gần rú và đèn hỏa châu sáng rực phía Trung đoàn 42... Tôi không biết chuyện gì xảy ra.... Tôi chờ tới bốn giờ sáng - qua radio, tôi mới biết Cộng Quân tấn công trên toàn lãnh thổ Miền Nam... Cộng Quân tấn công cùng lúc với tiếng pháo đón giao thừa... Họ đã tụt vi phạm "*Lệnh Ngưng Bắn*" do chính họ đưa ra.

Tôi thức tới sáng. Sáng ra mẹ tôi chuẩn bị quà sẵn. Tôi mặc quần áo lính, giày saut, đội nón nghiêm chỉnh. Tôi ôm quà qua nhà ông bà Tâm xông đất... Đó là lần xông đất cuối cùng trong cuộc đời của tôi. Trở lại nhà, tôi chúc tết cha mẹ và các em gái. Tôi và cha tôi uống với nhau một ly rượu đầu năm. Khoảng gần trưa tôi khoác ba lô lên vai trở lại đơn vị. Cha tôi buồn, mẹ tôi khóc! Bà Tâm sụt sùi... Nàng Mến mặt mày tỉnh queo, lại còn cườì nói:

- Đừng có chết nha mày. Sang năm còn phải xông đất cho nhà tao nữa đó...!

Trang Y Hạ - SF

Xuân tha hương 2018